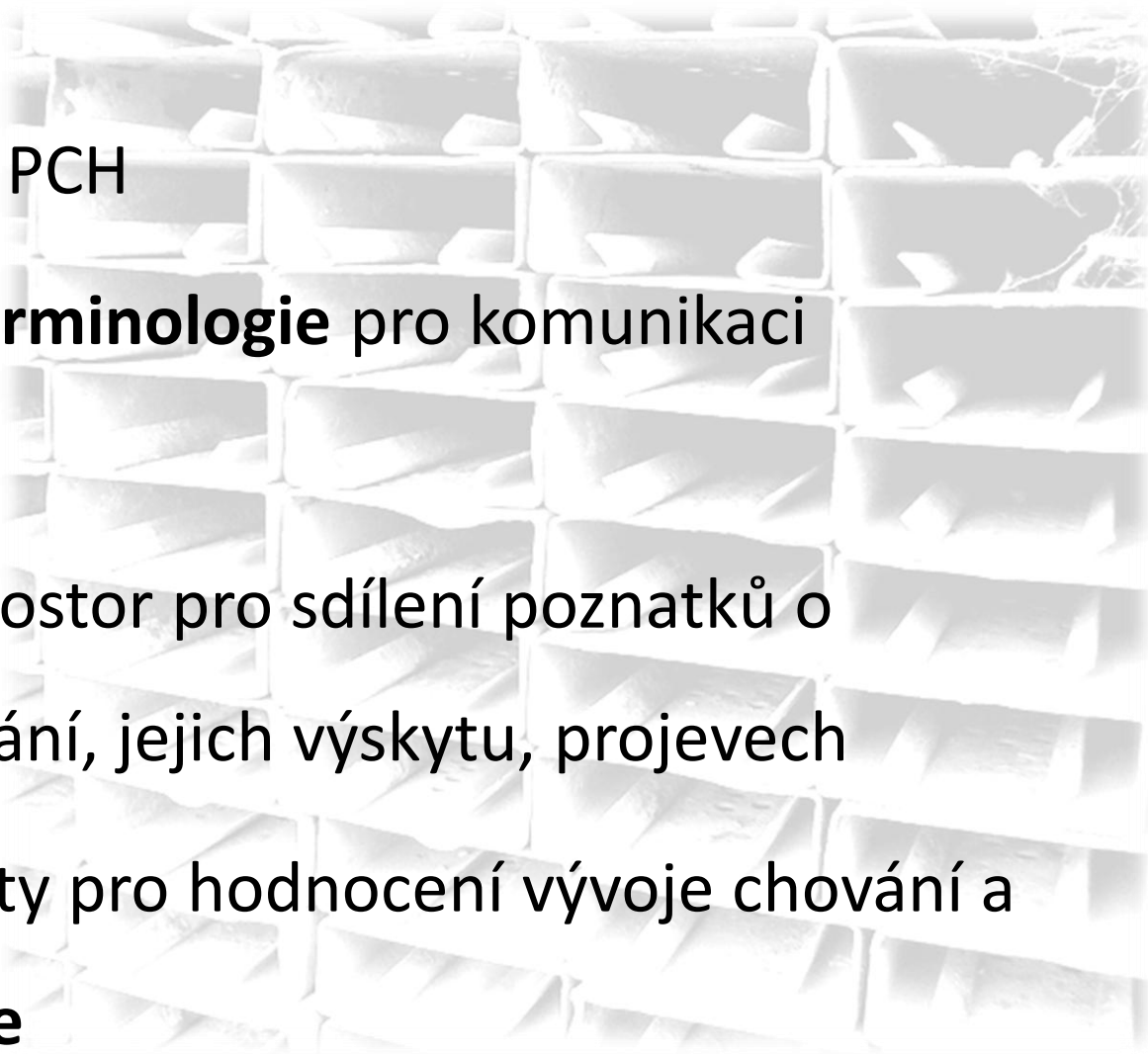

Klasifikace poruch chování

Klasifikace

- **Vymezují druhy PCH**
- Jsou **databází terminologie** pro komunikaci odborníků
- **Systematizují** prostor pro sdílení poznatků o poruchách chování, jejich výskytu, projevech
- Poskytují podněty pro hodnocení vývoje chování a výběr **intervence**

I. MEDICÍNSKÉ klasifikace

- Nejvíce užívané i v pedagogice
  - **Diagnostický a statistický manuál IV**
podle Americké psychiatrické asociace
    - dnes více do Evropy
  - **MKN 10.revize** z roku 1993
    - v Evropě víceméně zažitá
  - **Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví**
    - fungování člověka (fyzická, mentální kondice
    - a sociální prostředí) – kvalita života, zapojení
- Dnes se díky revizím přibližují
- Spolu k tématu nemoci a poruchy i emocionální a sociální domény lidského života

MKN 10. revize

- 1) hyperkinetické poruchy (F90)
- 2) poruchy chování (F91)
- 3) smíšené poruchy chování a emocí (vázány na citovou labilitu)(F92)
- 4) emoční poruchy (F93)
- 5) poruchy sociálních funkcí (F94)

Diagnostický a statistický manuál duševních poruch

- Poruchy chování
  - ADHD
  - Neurotické poruchy
  - Pervazivní vývojové poruchy
  - Úzkostné a depresivní poruchy, poruchy nálady
  - Poruchy učení
- Př. ADHD viz Word

Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví

- WHO
- Popisuje člověka z pohledu jeho zdraví a fungování a vyhodnocuje dopady deficitů plynoucích z jeho postižení na sociální prostor jeho života ve smyslu jeho aktivní role v něm
- Neklasifikuje osoby, ale popisuje a klasifikuje jejich situace v řadě okolností.
- http://www.mpsv.cz/files/clanky/9867/klasifikace_funkcnich_schopnosti_disability_zdravi.pdf

II. PEDAGOGICKÉ klasifikace

- Seitzova klasifikace
- Klasifikace Klugeho
- Rámcový profil
- Školská klasifikace

Seitzova klasifikace

- Kontext socializačních podmínek + procesů vývoje
- Třídící kritéria:
  - Dopady nežádoucích vlivů ze sociálního prostředí na jedince
  - Kvalita vztahů rodičů
  - Determinanty prostředí na základní socializační úrovni
  - Význam a pojetí funkce rodičovské role rodičů
  - Odlišnosti v projevech chování
  - Funkce tohoto chování

Klasifikace Klugeho

- Systematizace problémového chování ve školním prostředí
- Na základě rozhovorů s učiteli:
  - Problémy v průceschopnosti
  - Problémy ve vztazích ke spolužákům
  - Problémy ve vztazích k učitelům
  - Problémy s dodržováním pravidel
  - Problémy ve vztahu k tělesným funkcím
  - Problémy v oblasti emocí

Rámcový profil

The Boxall Profile

- Anglické školy
- Součást metodiky intervence ve školách hlavního proudu
- 68 položek v 5 kategoriích:
  - Způsoby organizace vlastních zkušeností dítěte
    - Pozornost, zapojení do aktivit
  - Stupeň internalizace kontrolních mechanismů
    - Stabilita, vnímavost, schopnost vycházet s ostatními
  - Sebeomezující rysy
    - Nezapojení, sebeodmítání
  - Nerozvinuté chování
    - Neúčelné a nediferencované chování
  - Podporující chování
    - Ohledy k ostatním---

Školská klasifikace

- poruchy chování vyplývají z **konfliktu**
- poruchy chování spojené s **násilím**
- poruchy chování související se **závislostí**

III. DIMENZIONÁLNÍ klasifikace

- PCH = extrémní forma běžného chování
- Klasifikace = rámec pro vyhodnocení míry odlišnosti od běžného chování
- Quay, Peterson
- ASEBA
- Myschker

Klasifikace Quay, Peterson

- **poruchy chování**
  - Agrese, ničení věcí, negativismus, vzdor, odmítání autority
- **osobnostní problémy, psychické problémy**
  - Úzkost, uzavřenost, izolace, stydlivost, senzibilita
- **Nevyzrállost**
  - Roztržitost, problémy s pozorností, pasivita, denní snění
- **socializovaná agrese**
  - Loupeže, záškoláctví, identifikace s problémovou skupinou

Klasifikace ASEBA

EXTERNALIZOVANÉ PORUCHY CHOVÁNÍ

Porušování norem a pravidel

Agresivní chování

Nedostatek pocitu viny při špatném chování, lhaní, podvádění, krádeže

Ničení cizího majetku, odmítání poslušnosti ve škole, rvačky, vyhrožování

INTERNALIZOVANÉ PORUCHY

Depresivní symptomy projevů s úzkostným chováním

Uzavřenost s depresivními projevy

Psychosomatické potíže

Plačtivost, pocity zbytečnosti, neschopnosti, tematizace sebevraždy, ustrašenost, úzkostnost

Málo se raduje, svěruje, nešťastný, smutný, depresivní, bez zájmu, nezapojuje se

Závratě, bolesti hlavy, nevolnosti, častá únava

NESESKUPENÉ DIMENZE

Sociální problémy

Psychické problémy

Problémy v pozornosti

Osamělost, pocity zneužívání, žárlivost na vrstevníky, neoblíbenost

Ulpívavé myšlení, divné myšlenky, chování

Nesoustředěnost, neklid, impulzivita, špatné školní výkony

Klasifikace Myschkera

- poruchy chování s **externími** vlivy
- poruchy chování s **interními** vlivy
- **nezralé sociální vztahy**
- **socializovaná delikvence**

IV. SOCIÁLNÍ klasifikace

- porucha chování se sociálním základem - **disociální chování**
- **asociální** porucha chování
- porucha chování **antisociálního** rázu, delikvence